

MİMARLIK

GÜNEY
MARMARA

LİK 2004 SAYI 19 MİMARLAR ODASI BURSA ŞUBESİ YAYINIDIR.

İçindekiler

editörden

2

deprem kenti bursa'da
yerleşme ve konut

dr.nilüfer taş - dr. murat taş

4

gündem 21 sürecinde sürdürülebilir
yerleşme ve kentleşme / bursa ölçeği

14

z. sevgen perker

kükürtlü kentsel dönüşüm projesi

bursa büyükşehir belediyesi

20

die fassade - spiel mit ihr tasarım yarışması 1. ödül

26

beytullah acar - ömer selçuk baz

uia 2005 istanbul kongre vadisi proje yarışması

4.ödü

haldun aşçıkoca - recep üstün

34

uia 2005 istanbul kongre vadisi proje yarışması
satinalma

ahmet çorapçioğlu

36

sivil mimari örneği kütahya evleri
arkeolog metin türktüzün

42

swiss re tower londra norman foster

von jochen wittmann

46

bir mimarlık kuramcısı olarak
christopher alexander

50

sibel polat

bursa ve osmangazi / osmangazi bel. baş.

dr.murat taş-şenol şimşek

58

mimarlık vakfı sosyal yardımlaşma sandığı

- üyeliğe çağrı

64

künye
künye

Sahibi
Mimarlar Odası Bursa
Şubesi Adına

Ahmet AYBAR
Yazı İşleri Müdürü

Melih TÜRA
Yayın Kurulu

Esmâ Yazıcı
İlyas ÖZTÜRK
Mehmet K. ONAL
Murat TAŞ

Nilüfer TAŞ
Nuray ADAL
Melih TÜRA

Yayın Türü: Bölgesel Süreli Yayın

Grafik Tasarım

AKAJANS
Eski Yalova Yolu Köşk Cd.

Lale Sk. No: 13 Bursa
Tel : (0.224) 216 06 30 (Pbx)
Fax: (0.224) 216 05 03
www.akajans.com.tr

Baskı

AKMAT
Eski Yalova Yolu Köşk Cd.

Lale Sk. (Bursa Gaz Kargısı
Türkmen Kanepi Yanı) No: 13 Bursa
Tel : (0.224) 216 06 30 (pbx)
Fax: (0.224) 216 06 35

Yayın Yeri

Çırpın Mh. Güçlü Sk. II. Özel İdare Müdürlüğü Zemin Kat Bursa
Tel: (0.224) 273 32 50 (pbx) Fax: (0.224) 273 10 20
www.bursamimar.org.tr reklam@bursamimar.org.tr

Yayın Koşulları

* Gönderilen yazı ve projelerin basılıp basılmamasına yayın kurulu karar verir. Sonuç yazara mektup ile bildirilir.
* Görsel malzemeler yazı ile birlikte gönderilmeli, çizimler 1/2 küçüldüklerinde okunabilir olmalı.
* Yazılar ve künyeler yazarımdan sağlanır, isimlerin doğruluğundan yazarı sorumludur.
* Yazı, resim, künye, projeler görüş ve eleştirilerin sorumluluğu sadece proje muallifi ve/yazara aittir.
* Namıdaki kişilerin yazı veya tamamen izinsiz alım yapılmamalıdır.
* Alıntılar için kaynak gösterilmesi zorunludur.
* Gönderilecek kayıt özellikleri aşağıdaki gibi olmalıdır.
- Düz yazılar Arial 10 punto, converted edilmemeli ve CD'ye teslim edilmelidir.
- Yazılar CD ile birlikte A/4 kağıda printer çıktısı ile teslim edilmelidir.
-Resim, proje v.s; Adobe Photoshop programında CMYK taranmış. 300 dpi resolution.

MİMARLIK ODASI BURSA ŞUBESİ

311K 2004 Sayı: 19
Abone Ücreti: 3.000.000-TL. Öğrenciler için: 1.500.000-TL.
311K Odası Bursa Şubesi bünyesinde faaliyettedir.

GÜNDEM 21 SÜRECİNDE SÜRDÜREBİLİR YERLEŞME VE KENTLEŞME BURSA ÖLÇEĞİ

Arş. Gör. Z. Sevgen PERKER / Mimar
Uludağ Üniversitesi Mühendislik - Mimarlık Fakültesi Mimarlık Böl.

Son zamanlarda, toplumun hemen hemen tüm kesimlerinin üzerinde durduğu "sürdürülebilirlik" kavramının, özellikle batılı ülkelerde kalkınma ve gelişmenin temel felsefesi olduğu bilinmektedir. Gelişmiş ülkelerde sürdürülebilir kalkınma; çevre, doğal kaynaklar, sanayi, ticaret, nüfus, sağlık, tüketim gibi konuların yanı sıra yerleşme ve kentleşmenin de ön planda olduğu bir düzende sağlanmaktadır. Kalkınmanın diğer ana başlıklar ile birlikte mimari ve yapısal anlamda önem taşıyan kaynakların geleceğe taşınması sayesinde gerçekleştirilmesi ise gelişmekte olan ülkeler için örnek teşkil etmektedir.

Günümüzde gelişmekte olan ülkeler arasında yer alan Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmanın çabaları yoğunlaşmıştır. Kalkınma sürecinde önem taşıyan basamaklardan bir tanesi ise 1992 yılında Brezilya'nın Rio kentinde gerçekleştirilen "Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı" dır. Konferans sonrası Türkiye de diğer 178 ülke gibi "Gündem 21" kavramıyla tanışmıştır.

Sürdürülebilir kalkınmanın her aşamasını kapsayan bir eylem planı niteliğinde olan Gündem 21; Yerel Gündem 21 ve Ulusal

Gündem 21 çalışmalarını beraberinde getirmiştir. 21. yüzyılda Türkiye'nin öncelikli gündeminin belirlenmesi amacıyla hazırlanan Ulusal Gündem 21 Türkiye Raporu, pek çok ana başlığın yanı sıra "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" ana başlığını da kapsamaktadır.

Sürdürülebilirlik kavramı mimari açıdan ele alındığında; yapısal ve kentsel bazda incelenilmektedir. Yapısal Sürdürülebilirlik ; içinde yaşadığımız yapıların günlük ihtiyaçlara cevap vermenin dışında, enerji korunumunu da sağlaması, kullanılan yapı malzemelerinin uzun ömürlü olması ve düzenli bakım yapılması ile mümkün olmaktadır. Bu sayede yapıların uzun vadede kullanılabilmesi sağlanmakta ve ekonomik kazanç elde edilmektedir. Kentsel Sürdürülebilirlik ise ; yapısal sürdürülebilirliğin sağlanmasının yanı sıra, çevreye duyarlı tasarım, araştırma ve uygulamaların, doğa ile ilişkili proje çalışmalarının yapılması ile mümkün olmaktadır. Bu bağlamda, "Ulusal Gündem 21 Raporu" nda yer alan "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" ana başlığı; mimarlarımız ile bu alanda çalışmakta olan diğer uzmanlarımızın üstlenmesi gereken rolleri tanımlaması bakımından önem

taşımaktadır.

T.C. Çevre Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Gündem 21 Taslak Raporu, yerel düzeyde gözden geçirilmiş ve disiplinler arası bir koordinasyon ile son haline getirilmiştir. Yerel düzeyde yapılan çalışmalara Bursa da katılmış ve diğer konular gibi "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" için yapılabilecekleri tartışmıştır. Tartışma sonuçlarından Bursa'ya ait yerel bir rapor çıkması ve bu raporun ulusal rapora yansımış olması son derece fazla önem taşımaktadır.

2. Rio Konferansı Sonrası Gündem 21 Süreci

1992 yılında Rio'da düzenlenen "Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı", gerek katılımcı profili, gerekse görüşülen konular ve ele alınan kararlar bakımından, diğer Birleşmiş Milletler konferanslarının yanında ayrı bir önem taşımaktadır. 179 ülkenin katıldığı konferansta devlet temsilcilerinin yanı sıra sivil toplum kuruluşları, bilim dünyası, iş dünyası temsilcileri ve basın mensupları yer almıştır. Bu durum, konferansta alınan kararların uygulanmasının önemini artırmaktadır. (1)

Hükümetlerin kalkınma üzerinde yeniden

düşünmesini ve doğal kaynakların tüketimi ile kirliliğin önlenmesi için çözümler üretilmesini amaçlayan 1992 Rio Konferansı'nda; insan hakları, nüfus, sosyal gelişme, kadınlar ve yerleşimler ile ilgili konular görüşülmüştür.

Katılımcı ülkeler konferansta, geleneksel kalkınma anlayışını değiştirmeyi hedefleyen üç önemli anlaşma imzalamışlardır. Türkiye'nin de imza attığı anlaşmalardan bir tanesi, sürdürülebilir kalkınmanın tüm aşamalarını kapsayan "Gündem 21" eylem planıdır. Dünyayı 21. yüzyıla hazırlamayı amaçlayan bu eylem planını imzalayan ülkeler; kendi ülkelerinde çok ortaklı toplantılar yaparak Yerel Gündem 21 ler oluşturmayı ve yerel düzeyde belirlenen hedefleri ulusal düzeye taşımayı taahhüt etmişlerdir.1 Türkiye'de Yerel Gündem 21 çalışmaları; Çevre Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Uluslar arası Yerel Yönetimler Birliği- Doğu Akdeniz ve Orta Doğu Bölge Teşkilatı (IULA-EMME) tarafından yürütülmüştür. Toplumun pek çok kesimi ise bu programa destek vermiştir.

Türkiye' de Yerel Gündem 21 ile yerel bazda başlatılan çalışmalar, çok ortaklı, çok

boyutlu biçimde halen devam etmektedir. Buna bağlı olarak, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının katkıları ile Çevre Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde, 2000 yılının mart ayında Ulusal Gündem 21 Taslak Raporu hazırlanmış ve 7 adet bölgesel toplantı ile tartışmaya açılmıştır.{2}

3. Ulusal Gündem 21 Taslak Raporu'nda Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme

Türkiye'nin öncelikli sorunlarının 22 konu başlığı altında ele alındığı Ulusal Gündem 21 Türkiye Taslak Raporu'nda; mimarlar, şehir plancıları ve ilgili diğer disiplinler için belki de en fazla önem taşıyan konu başlığı "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" dir.

Taslak raporda "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" başlığı altında; nüfus artışına bağlı olarak kentleşmenin hızlanması, bunun sonucunda oluşan alanlarda temel kentsel, ekonomik ve toplumsal ihtiyaçların yeterince yerine getirilemediği; kentleşmenin tüm yükünün büyük kentlerde olduğu; göç olgusunun beraberinde getirdiği sorunlar; gereksinimlerde kaynak

transferinin güçlüğü; kentlerdeki hava kalitesinin düşmekte olduğu gibi konular üzerinde durulmuştur.

Söz Konusu Raporda "Sürdürülebilir Yerleşme Ve Kentleşme" başlığı altında bulunan program alanları; Kent Arazilerinin Sürdürülebilir Kalkınma İlkesi Çerçevesinde Planlanması ve Yönetimi, Herkese Uygun ve Yeterli Yerleşim Olanakları ve Konut Sağlanması, Kentsel Altyapının Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevrenin Korunması İlkeleri Çerçevesinde Oluşturulması ve Sürdürülmesi, şeklinde belirlenmiştir. Her bir program alanının giriş bölümünde gerekçeler anlatılmış, ardından amaçlar ve faaliyetler yazılmış, sonuç bölümünde ise uygulamayı yapması planlanan kuruluşlara yer verilmiştir.

Program alanlarının ilki olan Kent Arazilerinin Sürdürülebilir Kalkınma İlkesi Çerçevesinde Planlanması ve Yönetimi başlığı altında yer alan amaçlar ve faaliyetler:

"a.) Gerek kentsel, gerekse kentleri çevreleyen alanların sürdürülebilir kalkınma ilkeleri öncelikle göz önünde tutularak entegre bir biçimde planlanması

GÜNEY MARMARA MİMARLIK

sağlanacaktır. İmar planları ile ilgili süreçte yetki ve denetim yerel ağırlıklı olmakla birlikte, planlama çalışmalarında ulusal bütünlük ilkesi de göz önünde tutulacaktır. Mevcut planlar bu yaklaşım çerçevesinde gözden geçirilecek ve düzeltilecektir. Aynı şekilde kent imar planlarının süreklilik, denge ve çevrenin korunması ilkeleri çerçevesinde oluşması sağlanacaktır.

b.) Gerek entegre kentsel bölge arazi kullanım planlarına gerekse kent imar planlarına mutlaka uyulacaktır.

c.) Toplumun her kesiminin, özellikle politika koyucuların ve bir bölüm merkezi yönetim kuruluşlarının kentsel toprak kaynaklarının hassas ve çabuk dejenere olabilme nitelikleri konusunda yeterli bilince ulaşmaları için çaba harcanacaktır.

d.) Mevcut gecekondular ile kentlerin sürdürülebilir kalkınma ilkesi dışında oluşmuş, sorunlu bölgelerinin rehabilitasyonu için ivedi önlemler alınacak bunun için projeler geliştirilerek uygulanacaktır. Gereken mali kaynak ulusal ve uluslararası düzeyde sağlanmaya çalışılacaktır.

e.) Genel olarak kentlerin ve kentsel alanların planlanması sürecinde sivil toplum

örgütleri ve gönüllü kuruluşlarla yakın ilişki ve işbirliği kurularak bir yandan teknik konularda katılım sağlanırken bir yandan da bu kuruluşların yönetim, yönlendirme ve mali kaynak oluşturma faaliyetlerine katılmaları sağlanacaktır." {3}

şeklinde ifade edilmiştir.

Program alanlarının ikincisi olan Herkese Uygun ve Yeterli Yerleşim Olanakları ve Konut Sağlanması başlığı altında yer alan amaçlar ve faaliyetler:

"a.) Kentsel nüfusun her kesimine insanca yaşamaya ve düzgün bir kentsel yapı oluşturmaya olanak sağlayacak biçim ve tipte konut sağlanmasına çalışılacaktır.

b.) Bunun, her şeyden önce bir finansal sorun olduğu açıktır. Bu yüzden öncelikle yeni mali kaynakların bulunması ve harekete geçirilmesi için çaba harcanacaktır.

c.) Konut ve düzgün yerleşim sorunlarının çözülmesi için bir yandan teknik bir yandan da örgütlenme biçimleriyle ilgili, ekonomik ve toplumsal etkinliği sağlama yeteneği olan çeşitli projeler üretilecek ve uygulamaya konulacaktır.

d.) Bu tür bir sorunun çözümü için toplumun, kentli nüfusun ilgili bütün alanlarda aktif desteğinin sağlanmasının taşıdığı önem açıkça ortadadır. Sivil toplum örgütlerinin ve gönüllü kuruluşların bu program alanının her aşamasında aktif katılımı sağlanacaktır." {4} şeklinde ifade edilmiştir.

Program alanlarının üçüncüsü olan Kentsel Altyapının Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevrenin Korunması İlkeleri Çerçevesinde Oluşturulması ve Sürdürülmesi başlığı altında yer alan amaçlar ve faaliyetler:

"a.) Kentsel çevre kirlenmesinin önlenmesi için -kanalizasyon, katı atık toplama ve bertarafı gibi- gerekli alt yapı hizmetleri ivedilikle tamamlanacaktır.

b.) Kentsel hava kirliliğinin önlenmesi için etkili ve sürekli önlemler alınacaktır.

c.) Yukarıda belirtilen amaçlara ulaşabilmek için kent bazında, yöreye özgü projeler geliştirilecek ve uygulanacaktır. Söz konusu projelerin oluşturma uygulama, kaynak sağlama aşamalarının hepsine sivil toplum örgütlerinin ve gönüllü kuruluşların aktif olarak katılımı teşvik edilecek ve sağlanacaktır." {5} şeklinde ifade edilmiştir.

Ulusal Gündem 21 Türkiye Taslak Raporu'nda, "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" başlığı altında belirlenen bu amaç ve faaliyetler, diğer konu başlıkları ile birlikte, bölgesel olarak yapılan 7 toplantı ile tartışmaya açılmıştır. Bu toplantılardan bir tanesi de Bursa'da gerçekleştirilen geniş katılımlı toplantıdır.

4. Bursa Öneri Raporu'nda Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme/ Ulusal Rapora Yansımaları

29.09.2000 tarihinde Bursa'ya ulaşan Ulusal Gündem 21 Taslak Raporu hakkında Çevre Bakanlığı yetkilileri ile yapılan ön toplantının ardından Bursa Yerel Gündem 21, bir ayda rapor taslağını tüm ilgi gruplarına duyurmuş ve rapor için önerilerin alındığı geniş katılımlı toplantıyı 24.10.2000 tarihinde gerçekleştirmiştir. {6}

Geniş katılımlı toplantı öncesi yapılan çalışmalarda rapor; çevre, katılım, üretim ve sosyal olmak üzere 4 bölüm altında toplanmıştır. Toplam 72 temsilcinin katıldığı sosyal grup altında ele alınan "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" konusu ise aynen taslak raporda olduğu gibi 3 program alanı esas alınarak incelenmiştir.

Program alanlarının ilki olan Kent Arazilerinin Sürdürülebilir Kalkınma İlkesi Çerçevesinde Planlanması ve Yönetimi başlığı altında bulunan amaçlar ve faaliyetler, mevcut raporda yer aldığı şekliyle kabul edilmiş ve Bursalılar tarafından;

* "Gecekondu olgusunu yok etme hedefinde sorunlu bölgelerden caydırıcı vergiler alınması

* Sorunlu bölgelerin rehabilitasyonu için yerel yönetimlere finans aktarımının sağlanması

* Gecekondu bölgelerinin fiziksel özelliklerinin iyileştirilmesi (çatı, sıva vb. özelliklerinin iyileştirilmesi, çevrelerinin yeşillendirilmesi)

* Planlamada alanların topoğrafik yapısının da göz önüne alınması

* Ulaşım ihtiyaçlarının belirlenmesi" {7} maddelerinin rapora girmesi önerilmiştir.

Program alanlarının ikincisi olan Herkese Uygun Ve Yeterli Yerleşim Olanakları ve Konut Sağlanması başlığı altında bulunan

amaçlar ve faaliyetler, mevcut raporda yer aldığı şekliyle kabul edilmiş, uygulama bölümünde yerel yönetimlerin de bulunmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Program alanlarının üçüncüsü olan Kentsel Altyapının Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevrenin Korunması İlkeleri Çerçevesinde Oluşturulması ve Sürdürülmesi başlığı altında bulunan amaçlar ve faaliyetlerin b maddesinin; "Kentsel hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, görüntü kirliliği ve gürültü kirliliğinin önlenmesi için etkili ve sürekli önlemler alınacaktır." {8} şeklinde değiştirilmesi Bursalılar tarafından önerilmiştir. Aynı program alanında yer alan amaçlar ve faaliyetlere ilişkin diğer ifadeler aynen kabul edilmiş ve Bursalılar tarafından;

* "Kentsel planlamada Hava Kalitesinin Kontrolü Yönetmeliği de göz önünde bulundurulması

* Ulaşım vb. altyapının yanlış kullanımında uygulanacak olan cezaların yerel yönetimler tarafından tahsil edilmesi

* Altyapı için proje üretecek olan kurumlar arasında koordinasyonun sağlanması

* Tarihi ve kültürel değere sahip yerleşimlerin korunarak yaşatılması hedefli projelerin Yerel Gündem 21

* çatısı altında üretilmesi ve katılımcı bir model ile hayata geçirilmesi" {8} maddelerinin rapora girmesi önerilmiştir. Tüm bu çalışmalar Bursa ve diğer 6 pilot yerleşimde gerçekleştirildikten sonra Bursa Raporu Çevre Bakanlığı yetkililerine iletilmiştir. Çevre Bakanlığı ise 7 bölgeden gelen öneriler ışığında Ulusal Gündem 21 Türkiye Raporu'nu son haline getirmiştir. 2001 yılının ağustos ayında son halini alan Ulusal Gündem 21 Türkiye Raporu'nda "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" başlığı altındaki amaçlar ve faaliyetler yine 3 program alanını esas alır biçimde düzenlenmiştir.

Program alanlarının ilki olan Kent Arazilerinin Sürdürülebilir Kalkınma İlkesi Çerçevesinde Planlanması ve Yönetimi başlığı altında bulunan amaçlar ve faaliyetler:

"a.) Gerek kentsel, gerekse kentleri çevreleyen alanların sürdürülebilir kalkınma ilkeleri öncelikle göz önünde tutularak entegre bir biçimde planlanması sağlanacaktır. İmar planları ile ilgili süreçte yetki ve denetim yerel ağırlıklı olmakla birlikte, planlama çalışmalarında ulusal bütünlük ilkesi de göz önünde tutulacaktır. Mevcut planlar bu yaklaşım çerçevesinde gözden geçirilecek ve düzeltilenektir. Aynı

şekilde kent imar planlarının süreklilik, denge ve çevrenin korunması ilkeleri çerçevesinde oluşması sağlanacaktır.

b.) Planlama silsilesi içinde yer alan bölge planları, çevre düzeni planları ile nazım ve uygulama imar planlarına mutlaka uyulacaktır.

c.) Toplumun her kesiminin, özellikle politika koyucuların ve bir bölüm merkezi yönetim kuruluşlarının kentsel toprak kaynaklarının hassas ve çabuk dejenere olabileme nitelikleri konusunda yeterli bilince ulaşmaları için çaba harcanacaktır.

d.) Mevcut gecekondular alanları ile kentlerin sürdürülebilir kalkınma ilkesi dışında oluşmuş, sorunlu bölgelerinin rehabilitasyonu için ivedi önlemler alınacak bunun için projeler geliştirilerek uygulanacaktır. Gereken mali kaynak ulusal ve uluslararası düzeyde sağlanmaya çalışılacaktır.

e.) Genel olarak kentlerin ve kentsel alanların planlanması sürecinde sivil toplum örgütleri ve gönüllü kuruluşlarla yakın ilişki ve işbirliği kurularak bir yandan teknik konularda katılım sağlanırken bir yandan da bu kuruluşların yönetim, yönlendirme ve mali kaynak oluşturma faaliyetlerine

katılmaları sağlanacaktır.

f.) Kentlerin planlı büyümesine imkan verecek nitelikte alt yapısı hazırlanmış arsa üretimi konusuna önem ve öncelik verilecektir.

g.) İnsan yerleşimlerinde sürdürülebilir enerji ve taşımacılık sistemlerinin teşviki sağlanacaktır." {9} şeklinde belirlenmiştir. Program alanlarının ikincisi olan Herkese Uygun Ve Yeterli Yerleşim Olanakları ve Konut Sağlanması başlığı altında bulunan amaçlar ve faaliyetler:

"a.) Kentsel nüfusun her kesimine insanca yaşamaya ve düzgün bir kentsel yapı oluşturmaya olanak sağlayacak biçim ve tipte konut sağlanmasına çalışılacaktır.

b.) Bunun, her şeyden önce bir finans sorunu olduğu açıktır. Bu yüzden öncelikle yeni mali kaynakların bulunması ve özel sektörün harekete geçirilmesi için çaba harcanacaktır.

c.) Konut ve düzgün yerleşim sorunlarının çözülmesi için bir yandan teknik bir yandan da örgütlenme biçimleriyle ilgili, ekonomik ve toplumsal etkinliği sağlama yeteneği olan çeşitli projeler üretilecek ve uygulamaya konulacaktır.

d.) Bu tür bir sorunun çözümü için toplumun, kentli nüfusun ilgili bütün alanlarda aktif desteğinin sağlanmasının taşıdığı önem açıkça ortadadır. Sivil toplum örgütlerinin ve gönüllü kuruluşların bu program alanının her aşamasında aktif katılımı sağlanacaktır." {10} şeklinde belirlenmiştir.

Program alanlarının üçüncüsü olan Kentsel Altyapının Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevrenin Korunması İlkeleri Çerçevesinde Oluşturulması ve Sürdürülmesi başlığı altında bulunan amaçlar ve faaliyetler: "a.) Kentsel çevre kirlenmesinin önlenmesi için -kanalizasyon, atık su arıtma, katı atık toplama ve bertarafı gibi- gerekli alt yapı hizmetleri ivedilikle tamamlanacaktır. b.) Kentsel hava kirliliği, su kirliliği, toprak kirliliği, gürültü kirliliği ve görüntü kirliliğinin önlenmesi için etkili ve sürekli önlemler alınacaktır.

c.) Yukarıda belirtilen amaçlara ulaşabilmek için kent bazında, yöreye özgü projeler geliştirilecek ve uygulanacaktır. Söz konusu projelerin hazırlanma, uygulama, kaynak sağlama aşamalarının hepsine sivil toplum örgütlerinin ve gönüllü kuruluşların aktif olarak katılımı teşvik edilecek ve sağlanacaktır.

d.) Tarihi ve kültürel değere sahip yerleşimlerin korunarak yaşatılmasını hedefleyen projeler üretilmesi teşvik

edilecektir.

e.) Kentsel altyapı projelerinin İmar Planları ile koordineli ve eş zamanlı hazırlanması sağlanacaktır." {11} şeklinde belirlenmiştir.

5. Sonuç

Ulusal Gündem 21 Türkiye Raporu, tüm başlıklarda olduğu gibi "Sürdürülebilir Yerleşme ve Kentleşme" konusunda da, yerel düzeyde yapılan çalışmaların yansımalarını içermektedir. Bu yansımalarda Bursa'nın önerdiklerinin açıkça görülmesi oldukça fazla önem taşımaktadır. Bundan sonra Bursa ölçeğinde yapılması gereken; rapora giren ifadelerin kısa vadede uygulamaya alınması olmalıdır. Bursa'nın ve Türkiye'nin geleceğe taşınması ise yapılacak uygulamalarda başarılı olunması halinde mümkün olacaktır.

ALINTI LİSTESİ

- 1 www.cevre.gov.tr
- 2 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21", Ağustos 2001, S/ii
- 3 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21", Mart 2000, Ankara, S/ 48
- 4 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21", Mart 2000, Ankara, S/ 49
- 5 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem

- 21", Mart 2000, Ankara, S/ 50
- 6 Bursa Büyükşehir Belediyesi Yerel Gündem 21, "Ulusal Gündem 21 Değerlendirme Toplantısı ve Bursalıların Öneri Raporu", Kasım 2000, Bursa, S/2
- 7 Bursa Büyükşehir Belediyesi Yerel Gündem 21, "Ulusal Gündem 21 Değerlendirme Toplantısı ve Bursalıların Öneri Raporu", Kasım 2000, Bursa, S/56
- 8 Bursa Büyükşehir Belediyesi Yerel Gündem 21, "Ulusal Gündem 21 Değerlendirme Toplantısı ve Bursalıların Öneri Raporu", Kasım 2000, Bursa, S/57
- 9 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21", Ağustos 2001, S/41
- 10 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21", Ağustos 2001, S/42
- 11 T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21", Ağustos 2001, S/43

KAYNAKLAR

- * www.cevre.gov.tr
- * T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21" Ağustos 2001
- * T.C. Çevre Bakanlığı, "Ulusal Gündem 21" Mart 2000, Ankara
- * Bursa Büyükşehir Belediyesi Yerel Gündem 21, "Ulusal Gündem 21 Değerlendirme Toplantısı ve Bursalıların Öneri Raporu" Kasım 2000, Bursa